

Атила нагазва Дунава на път за Тракия прѣзъ 441 г. начело орди, които подъ общото име „хуни“ сж включвали славяни и прабългари. Слѣдъ третѣ кръвопролитни боя подъ Дунава, той нахълтва прѣзъ Източния Хемусъ и безъ съпротивление е опустошавалъ провинциитѣ на Тракия и Македония (Gibbon, op. cit., III, 425). Можемъ си прѣдстави положението на Тракия, а въ частностъ това на юго-източна България, прѣзъ врѣме на тия нашествия до прѣговоритѣ между Цариградъ и Атила, които почватъ едва въ 446 г.

При това хунско нашествие едно ново и загадъчно за историята заселище се споменува за въ юго-източна България, обаче, не може съ положителностъ да се установи неговото мѣсто. Въпросътъ е за Azimuntium или Azimus, крѣпостъ подъ източния Балканъ, която се отличила съ храбрата си отбрана срѣщу „Хунитѣ“. (Gibbon, op. cit., III, 431). Gibbon пише, че тая крѣпостъ по-рано не се споменувала, освѣнъ по тоя случай и то отъ съврѣмненника Priscus (exserp. de legat. Paris, 1648, p. 35, 36). Когато римскитѣ войски бѣгали отъ хунскитѣ за да се криятъ и спасятъ къмъ Цариградскитѣ стѣни, гарнизонътъ на крѣпостъта Azimuntium или Azimus, безъ страхъ излизалъ отъ стѣнитѣ и нападалъ хунскитѣ авангарди и освобождавалъ отъ ржцѣтѣ имъ плячката и робитѣ, като отварялъ вратитѣ на крѣпостъта за бѣжанцитѣ и тѣхнитѣ стада. Кръстевичъ, който се занимава специално съ „хунитѣ“ и Атила (Исторія Българска, 1869. стр. 233), по тоя случай не пише нищо особено за тоя градъ, а споменува само за „Асимунтійцы“, които плѣнили нѣкои отъ Атиловитѣ войници. Gibbon е турялъ отначало тоя градъ въ Тракия (на границитѣ ѝ съ Илирикумъ), обаче по-нататъкъ (гл. XLVI, т. V, стр. 58) той се поправя и го поставя близо при Анхиало. У Howorth (journal of the royal Asiatic Society, vol. 21, 1899) Azimuntus е Ensinus. Въ Парижкото издание на Procopius (de aedif., l. 4 с. 11, t. II, p. 92) е Esimonton, все край Черноморския брѣгъ, около Анхиало. Въ Бонското издание на сжщия авторъ е то *Ἐσιμούντου* и отдѣленъ отъ *Ἀίριμούντου*, което сжщо се споменува като градъ и, ако се сжди отъ името му, е билъ въ областъта Naemimontus.